

Posudek diplomové práce

Název: *Zájmové činnosti v mateřských školách v Českých Budějovicích*

Autor: *Bc. Tereza Lichtenbergová*

Téma předložené diplomové práce považuji za velmi aktuální, a to zejména v kontextu vzdělávání pedagogů volného času, protože řada studentek tohoto oboru chce profesně zakotvit v předškolním vzdělávání. Proto si otázka oprávněnosti a způsobu realizace zájmových činností v mateřských školách zasluhuje pozornost odborné veřejnosti.

Autorka si stanovila spíše prakticky zaměřený, ale přitom poměrně široce formulovaný cíl: „objasnit charakter zájmových činností v mateřských školách v Českých Budějovicích“ (s. 6 a 93). Vzhledem k tomu, že cíl její práce byl spíše praktické povahy, nemůže nás překvapit relativně slabá vazba mezi prvními třemi kapitolami věnovanými analýze problematiky na základě dostupné literatury („teoretická část“) a kapitolami 4 – 6, které jsou věnovány vlastnímu empirickému výzkumu, který diplomantka realizovala („praktická část“). Na nedostatečném zohlednění teorie při vytváření designu výzkumu usuzuji z následujícího srovnání: zatímco hypotézy (s. 36) zřetelně vycházejí z „teoretické části“, ačkoliv to nikde v práci není explicitně vyjádřeno, „dílčí výzkumné otázky“ (tamtéž) nemají v teoretické části dostatečnou oporu. Pokud ovšem pomineme tento strukturální nedostatek a hodnotíme obě části odděleně, můžeme konstatovat, že jsou provedeny kvalitně.

Každá z prvních třech kapitol teoretické části je věnována podrobné analýze jednoho z klíčových témat: zájem, zájmové činnosti a srovnání oblastí zájmových činností s vzdělávacími oblastmi Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (RVP PV). Na zpracování prvních dvou kapitol je zřejmá snaha autorky postupovat systematicky a pojmout problematiku mezioborově, což v sobě ovšem skrývá obtíže vyplývající z podstaty samotného předmětu zkoumání. Jestliže je pojem „zájem“ primárně pojmem psychologickým, těžko můžeme najít nějaké významné rozdíly v identifikaci tohoto pojmu u autorů, kteří publikují jako sociologové nebo pedagogové volného času. Ještě složitější je otázka uplatnění rozdělení oblastí zájmových činností, jak je uvádí většina českých autorů (např. Pávková, *Pedagogika volného času*, 2002, s. 94-97). Dá se totiž předpokládat, že toto rozdělení vzniklo již v 60. nebo 70. letech 20. stol. a bylo odvozeno od oblastí školního vzdělávání. Proto nepovažuji za nejšťastnější nápad hledat v oblastech popisovaných v RVP PV ekvivalenty k jednotlivým oblastem zájmových činností, což je základem třetí kapitoly. Přesto je třeba konstatovat, že se diplomantka s tímto nelehkým úkolem vyrovnala velmi dobře.

Pokud chceme hodnotit autorčin výzkum, musíme především ocenit úsilí, s nímž oslovovala jednotlivé mateřské školy v Českých Budějovicích, takže se jí nakonec podařilo získat velké množství cenných informací. Je škoda, že autorka nikde explicitně neuvádí přínos kvalitativního předvýzkumu, ačkoliv se o něm krátce zmiňuje na s. 36-37.

Dotazníkové šetření bylo kvalitně provedeno a vyhodnoceno. Zdá se mi však, že otázky zaměřené na „dílčí výzkumné otázky“ (srov. s. 36) zabírají v celém výzkumu příliš mnoho prostoru, takže autorce už nestačila energie na hlubší interpretaci výsledků v kap. 6.1, kterou vzhledem k významu hypotéz považuji za stěžejní.

Po stránce formální jsem v práci nenašel žádné nedostatky. Také jazyková stránka práce je výborná (překlepy se vyskytují pouze výjimečně, jako např. na s. 43). Z hlediska vnější úpravy jsem si všiml pouze jednoho drobného nedostatku (volný prostor na s. 10).

Autorka prokázala v předložené práci, že umí jak pojednat odborně náročné téma, tak provést přiměřený terénní výzkum. Proto diplomovou práci Terezy Lichtenbergové **doporučuji k obhajobě** a navrhuji hodnocení známkou „výborně“.

V Českých Budějovicích dne 8. května 2019

doc. Michal Kaplánek, Th.D.
oponent